

Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság
6.Bf.57/2019/20.

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2019. április 26. és június 26. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az emberölés büntette miatt **vádlott** ellen folyamatban lévő büntetőügyben a Budapest Környéki Törvényszék 2018. november 26. napján kihirdetett 15.B.18/2018/43. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlott által 2016. szeptember 3-tól szeptember 4-ig őrizetben, szeptember 05. napjától a mai napig letartóztatásban töltött időt számítja be a kiszabott szabadságvesztés tartamába.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

A vádlottat kötelezi 17.450 (tizenhétezer-négyszázötven) forint másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére.

Indokolás:

A Budapest Környéki Törvényszék a 2018. november 26. napján kihirdetett 15.B.18/2018/43. számú ítéletével **vádlottat** bűnösnek mondta ki emberölés büntettében (Btk. 160. § (1)-(2) bekezdés d./és k/ pont), ezért mint erőszakos többszörös visszaesőt életfogytig tartó szabadságvesztés büntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést fegyházban rendelte végrehajtani. Beszámította a vádlott által 2016. szeptember 3. napjától előzetes fogvatartásban töltött időt. Megállapította, hogy a vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható. Rendelkezett továbbá a bűnjelekről és kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Az elsőfokú tárgyaláson jelenlévő ügyész a kihirdetett ítéletet tudomásul vette. A vádlott enyhítésért, a védő elsődlegesen eltérő tényállás és jogi minősítés megállapítása és a büntetés enyhítése érdekében fellebbezett.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.117/2019/1. számú átiratában kifejtette, hogy az első fokon eljáró törvényszék az ügy tárgyalása során a perrendi szabályokat döntő mértékben betartotta, az időközben hatályba lépett 2017. évi XC. törvény (új Be.) rendelkezéseire is figyelemmel. Álláspontja szerint azonban az ügy érdemi megítélésére ki nem ható relatív eljárási szabálysértést

követett el az elsőfokú bíróság, amikor az ügydöntő határozat kihirdetését követően a feleknek a jogorvoslatokra történő nyilatkoztatásakor a Be.551.§ (3) bekezdésében írtak ellenére nem adott előírás szerinti tájékoztatást. Hivatkozott arra, hogy a törvényszék a tényállást kellő alaposággal felderítette, a rendelkezésre álló bizonyítékokat irathűen bemutatta és okszerűen értékelte. A megállapított tényállásból az elsőfokú bíróság okszerű következtetést vont le a vádlott bűnösségére és cselekménye minősítése is törvényes. Hangsúlyozta, hogy a bántalmazás intenzitása, brutalitása alapján a vádlott tudatában szükségszerűen fel kellett merülnie, miszerint annak következtében a fizikailag amúgy is legyengült, mozgáskorlátozott sértett akár az életét is veszítheti, s ez iránt közömbös volt, abba belenyugodott. Rámutatott arra is, hogy a vádlott előéletének gondos elemzése alapján törvényesen állapította meg a törvényszék, hogy **vádlott** a cselekményét erőszakos többszörös visszaesőként valósította meg, ezért a vádlottal szemben csak az életfogytiglani szabadságvesztés volt kiszabható. Mindezek alapján indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla a Budapest Környéki Törvényszék ítéletét hagyja helyben.

A vádlott védője utóbb csatolta fellebbezésének írásbeli indokolását. Ebben a korábban bejelentett fellebbezés irányát kiegészítve elsődlegesen azt indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet megváltoztatva a vádlottat, mint visszaesőt mondja ki bűnösnek, másodlagosan a szabadságvesztés és a közügyektől eltiltás tartamát jelentősen enyhítse, harmadlagosan pedig a jogi minősítés megváltoztatását, enyhébb minősítés - testi sértés, emberölés privilegizált esete - megállapítását kérte. Kifejtette, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytelenül állapította meg, hogy a vádlott erőszakos többszörös visszaeső, mert a Budapest Környéki Törvényszék 14.Bf.463/2012/10. számú ítéletével törvénytelenül rögzítette, hogy a vádlott visszaeső, tekintettel arra, hogy a korábbi elítélései azt nem alapozták meg. Ezért kérte, hogy védencét, mint visszaesőt mondja ki bűnösnek a másodfokú bíróság. Ezen túlmenően előadta, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte kellő súllyal, hogy a vádlott személyiségjegyei indulatvezéreltek, kriminális jellegűek, és azt sem, hogy alkalmazkodási és beilleszkedési zavarokkal küzd, továbbá nem értékelte súlyának megfelelő enyhítő körülményként a sértetti közrehatást, a vádlott elkövetéskori és azt követő pszichés állapotát, ezért - a további időmúlásra is figyelemmel - indokoltnak tartotta a kiszabott büntetés jelentős enyhítését.

A másodfokú nyilvános ülésen a vádlott védője perbeszédében a fellebbezését és az írásbeli álláspontját fenntartotta. Kiemelte, hogy védenca nem lehet erőszakos többszörös visszaeső, ezért - mint visszaesővel szemben - határozott tartamú szabadságvesztés kiszabására tett indítványt. Hivatkozott továbbá a cselekmény kiváltó okaira, amely védenca erős indulati állapotát eredményezte, és amely körülmények miatt nem tudta felmérni, hogy olyan mérvű és intenzitású erőszakot alkalmaz, amely a sértett halálához vezethet. Ezért az indulati cselekményre tekintettel az emberölés privilegizált esetének megállapítását és - az enyhítő körülmények számára és súlyára, valamint a további időmúlásra is figyelemmel - a kiszabott büntetés enyhítését kérte.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség nyilvános ülésen eljáró képviselője perbeszédében az átiratában foglaltakat változatlanul fenntartotta, az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

A vádlott az utolsó szó jogán fellebbezése irányát változatlanul fenntartotta. Megbánását hangsúlyozta. Egyebekben csatlakozott a védőjéhez.

A bejelentett vádlotti, védői fellebbezésekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet és az azt megelőző bírósági eljárást a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljes terjedelmében felülbírált. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az 1998. évi XIX. törvény (rég. Be.) XXVIII/A. Fejezete szerinti kiemelt jelentőségű ügyekre, 2018. július 1. napját követően az akkor hatályba lépett 2017. évi XC. törvény (új Be.) 79.§-a szerinti soron kívüli eljárásra vonatkozó szabályait maradéktalanul betartotta tárgyalása során. Eljárása a Be. 868. (1) és (3) bekezdése, valamint az igazolási kérelmek tekintetében a Be. 870. § (4) bekezdése alapján törvényes. A vádlott, tanúk, szakértők kioktatása ugyancsak törvényesen megtörtént. Megállapítható azonban, hogy a törvényszék az ügydöntő határozat kihirdetését követően a feleknek a jogorvoslatokra történő nyilatkoztatásakor a Be. 551. § (3) bekezdésében írtak ellenére nem adott tájékoztatást a fellebbezésre jogosultaknak a Be. 583. § (3) bekezdésében, az 584. § (3) bekezdésében és az 590. § (3) bekezdésében foglaltakról. Ez a relatív eljárási szabálysértés azonban az ügy érdemi elbírálására lényeges hatással nem volt.

Az elsőfokú bíróság a tényállást mérlegelési jogkörében állapította meg. Ennek során a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a releváns bizonyítékokat megvizsgálta. Kihallgatta a vádlottat, aki kezdetben élt a tárgyaláson a mentességi jogával, ezért az elsőfokú bíróság az 1998. évi XIX. törvény 291. § (1) bekezdése alapján törvényesen ismertette a nyomozás során tett gyanúsítottai vallomásait. A 2018. június 5-i tárgyalási napon a vádlott mégis tett vallomást és bűnösségét elismerte. Érdemi védekezése szerint nem állt szándékában megölni a sértettet. Ittas állapotában indulatos lett, mivel a fürdőkád újra ürülékkel volt teli, és **sértett** többszöri figyelmeztetése ellenére nyitva hagyta az ő szobája ajtaját, ami nagyon zavarta, ezért ököllel ütötte és megrugdosta, de csak meg akarta leckéztetni a sértettet. Az elsőfokú bíróság a tényállás tisztázása érdekében kihallgatta tanúként a vádlott munkaadóját, **tanú1-t** és élettársát **tanú2-t**, távoli unokatestvérét, **tanú3-t**, továbbá **tanú4-t**, és az 1998. évi XIX. törvény 296. § (2) bekezdés a./ pontja alapján felolvasással törvényesen tette a bizonyítás részévé **tanú5**, a kocsmáros **tanú6**, a ... Rendőrkapitányság járőrei, **tanú7** és **tanú8**, továbbá **tanú9**, **tanú10**, valamint a sértett életkörülményeiről, szokásairól és egészségi állapotáról nyilatkozó **tanú11**, **tanú12**, **tanú13**, **tanú14**, **tanú15** háziorvos, **tanú16** ápoló, valamint a vádlott ismerősenek, **tanú17-nek** a tanúvallomását. Meghallgatta az igazságügyi orvosszakértőket, pszichológus szakértőt, vegyészszakértőt és toxikológus szakértőt, akik írásbeli szakvéleményeiket fenntartották, illetve kiegészítették, ismertette a releváns okirati bizonyítékokat, köztük az OMSZ dokumentációt, halottszemle adatait, a boncolási jegyzőkönyvet, vegyész és toxikológiai szakvéleményt, vérvételi jegyzőkönyvet, genetikus szakértői véleményt, rendőri jelentéseket.

Az elsőfokú bíróság ítélete 9. oldal tizedik bekezdésétől a 15. oldal közepéig értékelte az általa megismert bizonyítékokat. Nem tévedett, amikor a terhelő ítéleti tényállást mérlegeléssel a vádlott

tárgyaláson tett beismerő vallomásának tényeire, és az azzal összhangban álló tanúvallomásokra, okirati bizonyítékokra, szakértői véleményekre alapította.

Az ítéltőábra a Be. 593. § (1) bekezdés a./ pontjára figyelemmel az ügyiratok alapján a tényállás személyi részét annyiban egészíti ki, hogy: „**vádlottat** a **Dabasi** Járásbíróság a 2019. február 27. napján kihirdetett nem jogerős 8.B.278/2018/12. számú ítéletével megrontás büntette és más bűncselekmény miatt - mint különös visszaesőt - halmazati büntetésül 1 év 8 hónap börtönbüntetésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte."

Az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú bíróság által kiegészített tényállás már megalapozott, mindenben mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért azt a Fővárosi Ítéltőábra felülbírlata alapjául elfogadta.

A vádlott védőjének a visszaesőként történő elítélés, illetve a vádlott cselekményének eltérő jogi minősítése érdekében bejelentett fellebbezése nem alapos.

A Váci Városi Bíróság a 2012. május 08. napján kihirdetett 1.B.412/2011/37. számú - a Budapest Környéki Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2013. január 29. napján hozott 14.Bf.463/2012/10. számú határozatával jogerőre emelt - ítéletével **vádlottat** társtettesként folytatólagosan elkövetett kényszerítés büntette miatt visszaesőként 2 év 2 hónap börtönre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. A másodfokú bíróság indokolásában rámutatott, hogy a vádlott visszaesést megalapozó elítélése nem kényszerítés, illetve nem olyan bűncselekmény miatti, amelyre nézve az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény 137. § 15. pontja szerinti elkövetői jelleg megállapítását előírta volna, ezért tekintette a másodfokú bíróság a vádlottra, mint visszaesőre kiszabottnak a büntetést.

A korábban kimunkált joggyakorlatnak megfelelően az új Be. 456.§ (1) bekezdése ki is mondja, hogy a bíróság jogerős ügydöntő határozata végleges, mindenkire kötelező döntést tartalmaz a vádról, illetve a terhelt büntetőjogi felelősségéről, a büntetőjogi következményekről vagy ezek hiányáról. Az ügydöntő határozat a jogerőre emelkedését követően kizárólag rendkívüli jogorvoslattal vagy különleges eljárás eredményeként támadható meg, tehát ebben a másodfokú eljárásban a Váci Bíróság és a Budapest Környéki Törvényszék korábban írt határozatai felülbírlatának nincs helye.

Megjegyzi a fellebbviteli bíróság, hogy a Be. 591.§ (1) bekezdésében foglaltak szerint a másodfokú bírósága határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve, ha az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, illetve a fellebbezésben új tényt állítottak vagy új bizonyítékokra hivatkoztak, és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le. A védő fellebbezésében új tényre, új bizonyítékokra nem hivatkozott, bizonyítási indítványt sem terjesztett elő, ezért a védőnek a bizonyítékok újraértékelésére, a tényállás felülmérlegelésére és ezen keresztül eltérő jogi minősítés megállapítására irányuló fellebbezése eredményre nem vezethetett.

Az irányadó tényállás alapján a törvényszék okszerűen vont le következtetést a vádlott bűnösségére és törvényes a cselekmény jogi minősítése is.

A fellebbviteli bíróság nem értett egyet a védő korábbi perbeszédében kifejtett jogi okfejtésével és a vádlott ölési szándékot vitató védekezésével. Nem osztotta tehát a védő azon jogi álláspontját, miszerint a vádlott szándéka csupán testi sérülés okozására irányult, a halálos eredmény tekintetében csak gondatlansága állhatott fenn, ezért a bűnösségét halált okozó testi sértés büntetében (Btk.164.§ (1)-(8) bekezdés) kellene megállapítani. A vádlott nem vitatta a bántalmazás tényét, és azt, hogy magatartása vezetett a sértett halálához. A cselekményét önhibából eredő ittas állapotban valósította meg, ezért a Kúria III. számú Büntető Elvi Döntésére is figyelemmel a tudattartamára a cselekmény tárgyi oldalának ismérveiből vonható le következtetés. Tény, hogy a vádlott a cselekményt rendkívüli brutalitással követte el, az általa tanúsított erő kifejtés nagysága, a bántalmazás intenzitása és folyamatossága, az életfontosságú szervekre irányuló célzottság, az elkövetés utáni magatartása alapján a halálos eredmény bekövetkezése tekintetében eshetőleges szándékára kellett következtetni. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a halálos eredménybe a vádlott belenyugodott. Az irányadó tényállás alapján tehát az elsőfokú bíróság okszerűen vont le következtetést a vádlott bűnösségére és törvényesen minősítette cselekményét is. Ítélete 15-18. oldalán kifejtett jogi értékelő tevékenységével a másodfokú bíróság maradéktalanul egyetért, az mindenben megfelel a Kúria Büntető Jogegységi Tanácsa 3/2013.BJE. jogegységi határozat I. fejezetében írt elhatárolási szempontoknak. A fellebbviteli bíróság álláspontja szerint a bűncselekmény tárgyi oldali ismérvei aggálytalan következtetést engednek arra, hogy a vádlott a sértett halálát, ha nem is kívánta, de a halálos eredmény bekövetkezése iránt teljes közömbösséget mutatott. Az elsőfokú bíróság ítélete jogi indokolásában kifejtette, hogy a vádlott - a sérült testtájékra (életfontosságú szervek), az elkövetés módjára (ütések, rúgások, taposás), az erőbehátások mértékére (a sorozat bordatöréseket, koponya töréseket, agyi sérüléseket és tüdőzúzódást nagy erővel okozta) és azok rendbeliségére figyelemmel (a sértett a test különböző részein mintegy 35 rendbeli sérülést szenvedett el) - a bántalmazás pillanatában tudta, hogy cselekménye folytán a földön fekvő, idősödő, mozgásában és beszédében betegsége okán korlátozott sértett akár az életét is vesztheti, ebbe azonban belenyugodott. Cselekményét követően ugyanis magára hagyta a vérben fekvő sértettet.

Nem tévedett a törvényszék annak vizsgálatakor, hogy a tényállásban írt cselekmény nem alkalmas-e az erős felindulásban elkövetett emberölés megállapítására, és helyesen jutott arra a következtetésre, hogy az emberölés privilegizált esete jelen ügyben a méltányolható, erkölcsileg menthető ok hiányában nem állapítható meg. Osztotta a fellebbviteli bíróság a törvényszék e körben ítélete 18. oldalának első felében kifejtett jogi álláspontját.

Nem tévedett tehát a Budapest Környéki Törvényszék, amikor a vádlott bűnösségét a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés d./ és k./ pontja szerint minősülő különös kegyetlenséggel és fogyatékoságánál fogva korlátozottan képes személy sérelmére elkövetett emberölés büntetében

állapította meg. A vádlott azzal a magatartásával, hogy az ágyban fekvő, majd a földre kerülő idősödő sértettet több alkalommal, ököllel testszerte bántalmazta, majd percekig nagy erővel rugdosta, taposta, fejét pedig a padlózatba verte, mintegy 35 rendbeli sérülést okozva, ami a sértett halálához vezetett, és a sérülések elszenvedése az átlagosat meghaladó fájdalommal és szenvedéssel járt; a sértett bántalmazása és a bekövetkezett halál között közvetlen ok-okozati összefüggés áll fenn, megvalósította az élet elleni bűncselekmény minősített alakzatának valamennyi törvényi tényállási elemét. A másodfokú bíróság annyiban helyesbíti a jogi indokolást (ítélet 18. oldal 9. bekezdés), hogy a sértett betegségéből eredő fogyatékosságánál (mozgáskorlátozottság, beszédzavar) fogva, és nem idős kora miatt volt a bűncselekmény elhárítására korlátozottan képes személy.

A vádlottnak és védőjének az enyhítésre irányuló fellebbezése nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletében helytállóan sorolta fel a büntetés kiszabása során figyelembe vehető enyhítő és súlyosító körülményeket és nem tévedett, amikor életfogytig tartó szabadságvesztést és közügyektől eltiltás mellékbüntetést szabott ki a vádlottal szemben. A Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés d) és k) pontja szerint minősülő emberölés büntette tíz évtől húsz évig vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő. A Btk. 90. § (2) bekezdése értelmében az erőszakos többszörös visszaesővel szemben az erőszakos többszörös visszaesőkénti minősítést megalapozó bűncselekmény büntetési tételének felső határa szabadságvesztés esetén a kétszeresére emelkedik. Ha a büntetési tétel így felemelt felső határa a húsz évet meghaladná, vagy a törvény szerint a bűncselekmény életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető, az elkövetővel szemben életfogytig tartó szabadságvesztést kell kiszabni.

A Btk. 459. § 31.b) pontja szerint többszörös visszaeső az, akit a szándékos bűncselekmény elkövetését megelőzően visszaesőként végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, és az utolsó büntetés kitöltésétől vagy végrehajthatósága megszűnésétől a szabadságvesztéssel fenyegetett újabb bűncselekmény elkövetéséig három év még nem telt el; a c) pont értelmében erőszakos többszörös visszaeső az a többszörös visszaeső, aki mindhárom alkalommal személy elleni erőszakos bűncselekményt követett el. A Btk. 459. § (1) bekezdés 26. pontja személy elleni erőszakos bűncselekményként nevesíti c) az emberölést (Btk. (1)-(3) és (5) bekezdés), a testi sértést (Btk. 164. § (3) - (6) és (8) bekezdés), d) a kényszerítést (Btk. 195. §), k) a rablást (Btk. 365. § (1) - (4) bekezdés).

A Váci Városi Bíróság a 2012. május 08. napján kihirdetett 1.B.412/2011/37. számú - a Budapest Környéki Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2013. január 29. napján hozott 14.Bf.463/2012/10. számú határozatával jogerőre emelt - ítéletével **vádlottat** társtettesként folytatólagosan elkövetett kényszerítés büntette miatt visszaesőként 2 év 2 hónap börtönre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. E büntetéséből a vádlott 2015. július 4. napján kitöltve szabadult. A jelen ügy elkövetési ideje: 2016. szeptember 3. napja, tehát az utolsó büntetés kitöltésétől (2015. július 4.) a szabadságvesztéssel fenyegetett újabb bűncselekmény elkövetéséig (2016. szeptember 3.) 3 év még nem telt el, s ezt

megelőzően a vádlottat kényszerítés büntette miatt visszaesőként végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, tehát a vádlott többszörös visszaeső. Korábban a vádlottat a Budakörnyéki Bíróság a 7.Fk.844/2005/23. számú 2008. május 27. napján jogerős ítéletével rablás büntette miatt 1 év 4 hónap börtönbüntetésre, majd a **Dabasi** Városi Bíróság a 2008. június 12. napján jogerős 5.B.52/2006/19. számú ítéletével testi sértés büntettének kísérlete miatt 6 hónap börtönbüntetésre ítélte.

Az emberölés, a kényszerítés, a rablás és a testi sértés a korábban felhívottak szerint személy elleni erőszakos bűncselekmények, ekként a vádlott erőszakos többszörös visszaeső, azt a törvényszék ítélete 18. oldal, 11-12. bekezdésében helyesen állapította meg.

A Btk. 41. § (1) és (2) bekezdésére is figyelemmel az életfogytiglani szabadságvesztés kiszabása és a végrehajtási fokozat megállapítása is törvényes, a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét az elsőfokú bíróság a Btk. 44. § (2) bekezdése a) pontja alapján törvényesen zárta ki.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a vádlottal szemben kiszabott életfogytig tartó szabadságvesztés büntetés és a közügyektől eltiltás mellékbüntetés együttesen megfelelően szolgálják a Btk. 79. §-ában írt büntetési célokat, azok enyhítésére a fellebbviteli bíróság nem látott törvényes lehetőséget.

A fellebbviteli bíróság a Be. 453.§ (1) bekezdésére figyelemmel -a tényeknek megfelelően - kijavította az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámítására vonatkozó rendelkezést.

A fellebbviteli bíróság a Be. 613. § (1) bekezdése alapján kötelezte a vádlottat a másodfokú bírósági eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére.

A Budapest Környéki Törvényszék ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek, ezért azokat a másodfokú bíróság - helyes indokai alapján - helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla ítélete a Be. 606. § (1) és (2) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2019. június 26.

. Ruzsás Róbert s.k.
a tanács elnöke

Dr. Szabó Éva s.k.
előadó bíró

Dr. Belovai Henriette s.k.
bíró

A Budapest Környéki Törvényszék ítélete a rendelkező részben írt változtatással jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2019. június 26.

. Ruzsás Róbert s.k.
a tanács elnöke